

Čigaja
S T A M P A

Urednica
Neva Saravija

Jelena Nikolić

IZVOLI

Beograd, 2021.

*Onima zbog kojih sam
i dalje živa*

Sadržaj

Predgovor	9
I POLAZNE TAČKE	11
II PREDAJA	19
III PROJEKAT „PROPAST“	23
IV GLASNO.	33
V IGRE	39
VI CRVENO	55
VII LEKCIJE	62
VIII PREVIŠE.	69
IX APSURD?	80
X SLABA TAČKA	88
XI TU, BLIZU	97
XII DETEKTIV „SUMNJA“	105
XIII SPREMNOST	118
XIV PRLJAVIM RUKAMA	123
XV TUGA NA POLA	134
XVI DVOSMERNI SIGNALI	140
XVII BUDNI U PET	151
XVIII PROĆI ĆE	157
XIX BOLESNA POTREBA	164
XX IZVOLI.	172
Pogovor.	179
Biografija	181

Predgovor

Na samom početku reći ću da se veoma ponosim tobom, istinski. Teško je boriti se sa svojim demonima u bilo kom životnom dobu.

Teško je na prvom mestu priznati sebi, a možda je najteže oprostiti i sebi i onome ko ti nanosi bol, čime god da je izazvan.

Najteže je ispružiti dlan na kome su sve tajne, tuge, lepote i reči. Rekla si ovako: „Izvolite, ovo je period mog života koji ću pamtiti zauvek, kao najtužniji ili najsrećniji”.

Taj period bio je takav i za mene. Jedno je sigurno – nikada se ne može zaboraviti.

I ne treba, draga moja!

Taj put je morao da postoji da bi ga utabala i shvatila kako se korača drugačijim, svetlijim – onim putem koji ne pravi žuljeve koji krvare...

Taj put je morao da se pređe da bi saznala kome treba trčati u susret željno raširenih ruku, a pored koga proći, ma koliko ti taj neko zasvetleo u mimohodu.

Brine te što si volela toliko? Neka si. Neka je svako od nas.

Zbog ljubavi se ne treba kajati! Gubitnik je onaj koji je za ljubav slep, iako je ona veličanstvena, bolna, ali prečesto lepa, iako je umivena suzama koje te nečemu uvek nauče. Sve nas uvek nauči nečemu.

Ova knjiga naučice vas da svaki sledeći put izaberete pravu raskrnicu ka putu kojim ćete ići.

Na kraju svake priče, a i na početku – ne treba se pitati ko je koga više i lepše voleo... Voleo je svako kako je umeo i hteo da se dâ.

Svaki put kada ste se davali više nego što je potrebno, ova knjiga reći će vam – neka ste!

Božji dar je voleti svim srcem!

Gube oni koji ne osećaju.

Velika unutrašnja borba koju glavna junakinja proživljava kako bi dosegla način da se ljubav primi, dokaže i pokaže, onda kada se se bura smiri i formira temelj za nešto novo, možda ne tako svetlucavo i sjajno, ali dublje, snažnije i vrednije...

Ako iskreno raširenih ruku i otvorenog srca staneš i poželiš nekoga kome će najveća radost biti da se ogleda u tvojim nasmejanim očima, bićeš srećna!

To ti želim kao autoru ove knjige i kao svojoj kćerki.

Tvoja mama

I

POLAZNE TAČKE

Svako polazi od sebe. I On je odatle pošao.

Bio je izgubljeni dečak, rođen u gradu koji ga nije razumeo. Kaže da je Njegovu potrebu prema životu svako shvatao kao vic. Imao je nimalo srećno detinjstvo, koje nikada nije zavoleo; majku koja ga je odgajala, baku koja ga je čuvala i oca o kom nije voleo da priča.

Svako od nas ima pravo na drugačije detinjstvo, ali nema pravo da ga bira.

Tužno je kad nemaš moć nad svojim životom, ali sve ono što ne možemo da biramo, dešava se onda kada nismo dovoljno odrasli da donosimo odluke. Tako je kad si mali. Sociološki, emotivno, zdravorazumski, društveno – moći su iluzorne, a tvoje uverenje u njih bezgranično.

Tokom osnovne škole nosio je spuštene pantalone i vozio je skejt. Slušao je muziku i u torbi je imao vokmen tokom puta na re-akreativnu nastavu, dok je sedeo na poslednjem sedištu kao dete ulice.

I bio je dete ulice.

Otac je odlučio da mu detinjstvo pomalo izmesti odande gde je mislio da živi time što je mamu i njega odlučio da ostavi.

Kažu da uvek kada pišeš, kao dosledan i pravi pisac, ne uskraćuješ čitaoca za deo bilo čije priče ako njegovu priču odlučiš besramno da izneseš.

Priča Njegovog oca moraće da bude izostavljena.

Ne znamo je, jer se nikada nama nije obratio.

Nemamo razloge da oca pravdamo, ali nemamo ni dokaze da na opravdanje smemo da imamo pravo.

Sigurno je da ne znate porodice nesrećne u samo jednoj životnoj situaciji.

Mnogi mladi ljudi odrastali su u svetu bez oca, ma ko za njegovo odsustvo bio kriv.

U porodicama dečaka uvek je teže ostati bez onoga ko je tvoja celokupna, ljudska, nešto starija verzija.

To ti direktno oduzima sopstvenu vizualizaciju u starosti koja ti se neminovno bliži, kao i sve ono lepo i ružno preko puta čega bi mogao da sediš tokom nedeljnog ručka.

Da ne trošimo vreme – otac mu je ostavio majku, samu, sa detetom, u maloj kući usred ničega gde je trebalo da žele da budu srećni.

Ne postoji ništa bolnije od želje za srećom. Želja je često nešto na šta ne pomislimo dok smo srećni. Sreća se ne želi; kad si srećan, tad ne želiš ništa osim da srećan ostaneš.

Otišao je u drugu državu, u kojoj je osmeh našao u obali mora, drugoj ženi i novoj porodici.

Bolno.

Njegova mama bila je dostojanstvena i hrabra, lepa poput anđela, uvek nasmejana i vedra.

Snažne naravi, ali često ljuta na život, zbog odluke koju je donela onda kada je mislila da voli pravog čoveka.

On ga nije viđao toliko često, jer su svadbe, sahrane i rođendani na kojima su se sretali nekako uvek bili veštački i glumački.

Njihova sastajanja završavala su se uvek onim rastancima u kojima je neko kriv i vređa onog drugog. Krug. Vidite li ga?

Poslednji put su se videli na sudu zbog neplaćenih alimentacija i svađa zbog bespravno prodatih nasledstava.

Koliko ovakvih priča poznajete?

Teško je kada deci neko ne nadomesti ono što je nenaplativo. Upravo oni koji primali su alimentacije, često su bili bez onoga što im je život pomalo bespravno oduzeo – bez jedne roditeljske figure.

Znate li one priče u kojima i oni koji imaju očeve pate jer im isti pune novčanike, ali im ne grle srce?

Znate li takve dečake, devojčice, žene ili muškarce?

Svako dete kažnjeno je barem jednu mrvicu onda kada im je makar jedan roditelj srcem daleko.

Oduvek je hteo da osuđuje oca, jer je sve drugo smatrao nepravednim prema majci i sebi. Nikad im nije dao šansu. Krug.

Voleo je svoj posao i verovao u njega. Verovao je u to da bi zapravo mogao da napravi sve, samo nikada nije imao dovoljno hrabrosti. On je jednostavno uvek bio dovoljno lud da o tome priča, a nedovoljno hrabar da do toga stigne.

Jednu stvar je imao, gotovo nepogrešivo: talenat.

Do kraja ove knjige mu samo ovo nemojte osporiti.

Njegovi prijatelji bili su promenljivi. Prijatelje je imao na osnovu svojih svakodnevnih potreba: vozače, pomoćnike, hranitelje, saradnike.

Nije verovao nikome. Bio je hronično nezadovoljan i ljut na život. Živeo je u svom balonu u kome je život naučio da vidi onakvim kakvim On želi, ne onakvim kakav on jeste.

Kad napravimo prostu računicu, On prijatelje nije imao...

Njega nisu razumeli. Njima nije davao ljubav.

Nekad se, takođe, činilo da im je jednostavno bio sumnjičav kada bilo koga pušta u život.

Zbog ovoga je na odlaske gledao kao na rutinu, na promene kao na bolje interese, na maštanje kao na beg od stvarnosti koju ne živiš.

U poslu ga niko nije shvatao ozbiljno.

Iako talentovan, umeo je svoja angažovanja da završi onda kada mu samo još malo fali.

Verovao je da umetnici bolje čuju kada popuše džoint. To je ponavljao u krug.

„Bolje čujem i meni to ne smeta.“, govorio je. Svima je smetalo, ali Njemu nije.

Njegovi projekti nikada nisu stizali na vreme. Ne samo da nisu dolazili onda kada je planirano, već, ponekad, nisu dolazili uopšte. Zbog toga ga niko nije istinski cenio.

Kada neko ima znanje, a nema kredibilitet, to je najtužnija kategorija. Talenat vam je dat, znanje stičete ponavljanjem, a kredibilitet dobijate zaslugama. Zasluge su mu najteže padale.

Najteže se suočavao sa tim da On bilo šta nije zaslužio.

Bilo mu je nepojmljivo da nema zasluge, jer je smatrao da one dolaze iz njegovog talenta, ne iz obećanja i završenih projekata. Zato su ga pretežno nipodaštavali. Nikada Njemu u lice, ali uvek onako podmuklo i neprimećujuće.

Ljudi oko njega videli su Njegovu istrajnost za željom i slabost za istrajnošću. Za ovo je kriv samo On... Dobro. I previše marihuane, ali On u to nije verovao i nije čuo... Iako je uz nju čuo najbolje.

Imao je jednu dugu vezu, petogodišnju. „Ona je bila dosadna i pasivna.“, ovo je stalno govorio o njoj, kada je postala bivša zauvek. Rekao je nekoliko puta da su se poslednjeg puta čuli onda kada je bivša odlučila da mu prizna kako joj se vodi ljubav sa Njim. Nije mnogo pričao o njoj, osim u trenucima kada je želeo da smanji njen značaj u Njegovom i bilo čijem životu. Posle nje je došla neka privremena avantura koja je, veoma moguće, patila zbog posledica Njegove prethodne veze i bila tu kako bi ga vozila u automobilu kada napolju pada sneg.

Nije imao vozačku dozvolu, kako je pričao, zbog toga što je izvezio sve časove koje mu je pokojna baka platila, a otac nikada nije uspeo da mu priušti vozački ispit.

Bio je veoma ljut na njega zbog toga, ali je upravo ovo bila najbolja škola i priprema za to da nauči da pronade nekoga ko će da ga vozi, umesto da se gura po prevozu.

U Njegovoj priči moći ćete da svedočite da su drugi bili krivi za sve ono što On nije mogao da bira.

Čini se da Njegovo detinjstvo istinski nije bilo lepo, bezbrižno i rasterećeno.

Nosio je teret svog detinjstva koje ga je zauvek žuljalo, poput kamena u cipeli. Želeo je ljubav koju nije imao kada mu je bila potrebna, u meri u kojoj je nije dobio – zagrljenu, punu topline – dvofaznu.

Ona je bila veoma sigurna u sebe i svoje, ponekad nerealne, želje.

Mama je živela u porodici u kojoj je ljubav bila glavna definicija svega. Njoj je borba za zajednicom i slogom prirodno bila data, čim se rodila.

Otac je bio hladan i nezainteresovan. Bio je istreniran da život shvati ozbiljno i teško.

Diskusija o njihovoj ljubavi bila bi gotovo nepovratno putovanje.

Majka, večiti idealista, zaljubljenik u ljubav, udala se za najhladnijeg čoveka do kraja ovog romana. Ovo je takođe neosporivo.

Činilo se da su oni svoju egzistenciju i naviku maskirali u sreću. Prećutno su im svi verovali da je njihova ljubav prosečna, možda čak i lepa.

Bili su poseban čovek i posebna žena u ulozi prosečnog muža i prosečne žene.

Ona je odrastala poput nepozvanog gosta u svojoj porodici i oduvek je imala želju da dokaže da Ona tu ne pripada, iako ih voli.

Zbog prividnih nesreća koje su joj se javljale tokom mnogih značajnih delova života, obožavala je da želju za samodokazivanjem pretvori u hrabrost i ambiciju.

Hrabrost nije odsustvo straha, nego želja da se sa strahom suočiš.

Njena želja za samodokazivanjem bila je bezgranična i velika poput univerzuma.

Verovala je u svet u kom se vraća onoliko ljubavi koliko je daš.

Nikad se sa tim svetom nije susrela. Iz potrebe da Njoj daju, Ona je davala.

Njena potreba za zajednicom i savršenom celinom bila je skoro patološka.

Verovala je da će taj neko koga će sreći biti sve ono što Ona želi.

Ljudi nikada nisu sve što želimo – Ona o tome nije imala pojma.

Bojala se da nekoga koga voli ne izgubi zauvek. Strah od gubitka definitivno je nasledila od majke.

Imala je dve veze pre Njega, ali za razliku od Njega, o svojim bivšim ljubavima govorila je sa mnogo osmeha na licu. Nije ih se sećala po zlu, iako birala je partnere kojima je oduvek Ona bila potrebna više nego oni Njoj.

Njena potreba bila je mala i nevidljiva na prvi pogled.

Želela je još ljubavi.

Njena zaljublivanja bila su potreba za menjanjem tuđeg života u još bolji život o kojem je maštala. Uvek bi nalazila partnere koji sa Njom mogu da učestvuju u tugama, melanholijama, zagrljajima, strastima, požudama i fantazijama: oštećene, željne empatije, dominantne, preke i gladne svega.

Bila je poput sunđera; zavisno od toga šta upija tokom određenih životnih situacija, uzimala je i dobre i loše osobine. Nju je bilo lako natopiti nesigurnostima. Pre Njega, to niko nije primetio.

Imala je zdravstveni problem zbog kog je živela u ubeđenju da ni za šta nema dovoljno vremena i prilika.

Njena hronična bolest bila je kao rulet. Ako kuglica zaustavi svoje kruženje, možeš da dobiješ, a možeš i da izgubiš. Njena bolest zahtevala je balans u svemu što joj može ugroziti samo jedan, malko skraćeni, život koji živi.

Želela je da neko brine o Njoj, iako je mogla sve sama.

Tražila je one kojima je ulepšavala živote, jer je oduvek ulepšavala svoj. Nikada nije odustajala, naročito ne od onoga što je želela da ulepša. Imala je velike ideje i želju da ih ostvari, iako su se nekad graničile sa ludostima.

Šišala je kosu barbikama i volela je da pravi predstave u glavi.

Jedna od Njenih najvećih mana, pored neodustajanja, bila je ta što nije želela da poveruje u to da jednostavno nekad mogu da te ne vole oni koje voliš. Nije naučila da ne mora uvek da pobeđi. Ona je kretala iz sigurnosti, a On iz nesigurnosti.

Kada smo sigurni u nešto, pokrivamo to svim svojim snagama. Verovala je da će mu zauvek biti najbitnija, a možda nikada nije ni bila.

Nakon svog poslednjeg raskida, bila je sa nekim potpuno prolaznim tipom sa kojim je „ubijala vreme“, jer je on uspeo da joj pruži brigu. Obožava brigu.

Prijatelji su joj bili sve. Sa njima je pričala o prvim susretima i noćnim morama. Za svoje prijatelje bi poginula, pa ponovo oživela. U tome da bude prijatelj bila je neuračunljivo raskalašna. Ona je u priču došla iz bar prividno srećne porodice, prilično sigurna da može da bude ružno pače u kandžama konzervativnih. Imala je kome da se vrati i kome da ode. U slučaju da sve izgubi, Ona ima dom, kao sigurnu bazu.

On nije imao sigurnu bazu. Ona je mogla da mu postane dom.

Bio je na hrabrom zadatku koji je ostvario najhrabrije od svega tokom Njegovog života.

Na početku ove priče, Njemu možemo da pripišemo prednost u sažaljenju, a Njoj splet srećnijih okolnosti. Ovde se tako zalomilo.

Oni su bili kao neodvojivi delovi, kao nešto što ne može bez nečega.

Konkretni, željni, gladni. Gladni. Bili su izgladneli.

Odmah su znali da su se tražili. Iz dve najdalje polazne tačke – dopešaćeni, doneseni, dostavljeni onom drugom.

Bili su predvidivo Njeni i Njegovi. Nigde nisu pripadali, osim tu.

II

PREDAJA

Znate kako kažu: „Svako je tamo gde treba da bude“?

Oni su te večeri bili u Beogradu, u restoranu, nespremni jedno za drugo, u pogrešnim vezama, sa prijateljima za istim stolom.

Počinje novi krug.

Počela je njihova priča i to su znali pre nego što su izgovorena prva slova. Gledali su se pripadajuće – kao da su stigli kući.

Ovo je bio problem koji je Nju progutao od početka do kraja. U jednom trenutku postaće nevidljiva od potrebe i opsesije za Njim. To je bilo vidljivo svakome.

Želela je da uvek dođe kući. Potreba za Njim bila je transparentnija od strasti.

– Ćao.

– Ćao.

– Vidim, znali ste da slavimo moj rođendan večeras?

– Plašim se jeseni i ljudi tad rođenih.

– Zašto?

– Hladni su.

– Jesam li?

– Ne znam. Kasnite?

– Bavili smo se košarkom u prethodna dva sata.

– Sportista, dakle?!

– Rekreativno.

– Dvojka?

– Pa, vidi, i trojka i dvojka, mogu ja dosta pozicija da igram. Šteta što nismo ovde da bismo igrali basket. Hoćete do mene da proslavimo rođendan uz neke poroke?

Sedela je sa njihovim zajedničkim prijateljem, koji ih je spojio kako bi poslovno sarađivali.

Imao je plan da im omogući priliku da rade skupa, kako bi joj On bio desna ruka na jednom pomalo banalno-tinejdžerskom poslovnom projektu.

Ta ideja je od starta bila nepogrešivo pogrešna.

Ovaj dijalog vodio je svemu osim poslovnoj saradnji.

Situaciju nimalo neprijatnog upoznavanja, pokvario je telefon.

Kratko je mrmrljao u slušalicu.

– Je l' to devojka?

– Ma nije, onako, ne znam...

– Kako onako?

– Pa, zajedno smo, ali kao da nismo. Vučemo se tako pola godine. Zove me da mi donese poklon.

– A ti? Imaš li dečka?

– Od juče se svađamo, ali ga imam.

Sat otkucava ponoć, kreće euforija među prijateljima i novim poznanicima.

Zagrlili su se i disali su jedno drugo. Taj zagrljaj bio je kao ekser na zidu. Tu je zakucan.

Nisu se grlili kao prolazni partneri, već kao najodlučniji jedno za drugo.

To je bio zagrljaj od dvadeset sekundi. Znete li koliko je dvadeset sekundi takvog zagrljaja?

Trajalo je.

– Idemo svi kod mene sad.